

Un été impressionniste.

De Rops à Ensor. Quartiers d'été du Musée d'Ixelles

« We kunnen misschien veel verwachten van een schilderkunstbeweging die nu begint onder de naam de Impressionistische School en die wordt gekenmerkt door een lichte schilderkunst in de stijl van wat men heden veel doet in België maar dan onafgewerkter en vlotter. Het zit vol groteske dingen maar er zijn daar drie mannen, Caillebotte, Degas en Monet (niet Manet) die over heel wat kracht beschikken en zeer artistiek zijn.», schreef Félicien Rops die veel later, in 1886, een schilderij maakt dat wordt geïnspireerd door deze nieuwe schildersbeweging, *Het strand bij Heyst*.

Met dit werk als vertrekpunt worden in de tentoonstelling de verbanden gelegd tussen Rops en het impressionisme, en wordt dit begrip vervolgens aan de hand van de Belgische kunst gedefinieerd tot het hoogtepunt ervan aan het begin van de 20e eeuw.

Het museum van Elsene kan putten uit de verzameling die Octave Maus (1858-1919), advocaat, kunstcriticus en verzamelaar van moderne kunst, aan het museum heeft nagelaten en stelt enkele van zijn schatten in Namen tentoon. Landschappen, zeezichten en plattelandsscènes, een afwisselend en licht kleurenpalet en een innoverende stroom creatieve vrijheid hebben voor de zomer onderdak gevonden in het Rops Museum.

Tegelijkertijd dringt zich het vraagstuk op van de nationale identiteit: Onderscheidt het Belgische impressionisme zich van zijn Franse buur? Camille Lemonnier ziet er echt de uitdrukking in van het Belgische land : « Meer dan overal elders zijn onze kunstenaars dichtbij de natuur en het instinct gebleven ; zij hebben de spontane, door emoties gedreven, verbaasde ziel behouden waarin het schouwspel van de wereld tot in het oneindige wordt vernieuwd », schrijft hij in 1906.

Félicien Rops, *Het strand bij Heyst*, 1886. Félicien Rops Museum, Provincie Namen.

James Ensor, *Christus bedaat de storm*, tegen 1906.

Georges de Geetere, *Portret van de vrouw van de kunstenaar*, z.d.

Berthe Morisot, *Meisje met pop of interieur van een cottage op Jersey*, 1886

Émile Claus, *Het ophalen van de netten*, 1893.

« [...] De overgangperiode die we nu bereiken wordt in de evolutie gekenmerkt door het licht. [...] De kunst was eerst puur representatief en objectief en is door het werk van deze nieuwe actor gevoelsmatiger geworden, en wel zodanig dat hij een rechtstreekse uitdrukking is geworden van de menselijke persoonlijkheid in diens verhoudingen met de natuur buiten [...] »
Camille Lemonnier in *De Belgische schilderschool 1830-1905*, 1906

Tentoongestelde kunstenaars:
Louis Artan, Anna Boch, Hippolyte Boulenger, Franz Charlet, Émile Claus, Omer Coppens, Henri-Edmond Cross, Louis Dubois, Georges De Geetere, Dario de Regoyos, James Ensor, Willy Finch, Victor Hageman, Charles Hermans, Georges Lemmen, Maximilien Luce, Berthe Morisot, Georges Morren, Félicien Rops, Théo Van Rysselberghe, Frans Smeers, Guillaume Van Strydonck, Jan Toorop, Isidore Verheyden, Guillaume Vogels, Juliette Wytman

Commissariaat van de tentoonstelling : Claire Leblanc, directrice-conservator van het Museum van Elsene.

Dario de Regoyos, *Meiregen in Baskenland*, 1902.

Une promenade picturale. De Dürer à Tiepolo.

19/06 ► 12/09/2021

Quartiers d'été du Musée d'Ixelles

Un été impressionniste. De Rops à Ensor.

19/06 ► 3/10/2021

Anna Boch, *Duinen in de zon* (detail), tegen 1903 / Adriaen Frans Boudewijns, *Gezicht op Brussel* (detail)

Une promenade picturale.

De Dürer à Tiepolo. Quartiers d'été du Musée d'Ixelles

« Het is de eeuwigdurende geschiedenis, onze geschiedenis. We reppen ons naar het buitenland, op zoek naar de geringste kunstschat, en kennen nauwelijks de artistieke juweeltjes van het land waar we geboren zijn, net zo min als van de stad waar we wonen », schreef Léon Gauchez (1825-1907), een bekende kunsthandelaar, literatuurrecensent en slimme verzamelaar, in 1883 in zijn tijdschrift, *L'Art*, over de oude meesters.

In de tijd van de Grote ontdekkingen komt de schilderkunst, op het grondgebied van de oude Nederlanden, tot grote bloei, in het Italiaanse licht van de Renaissance en de Barok, maar ook als gevolg van de grote godsdienstcrisis die Staten en samenlevingen van die tijd heftig beroeren.

Met als uitgangspunt de collecties die Léon Gauchez aan het museum van Elsene heeft nagelaten nodigt het museum TreM.a voor oude kunsten de bezoekers uit de kunstgenres te komen verkennen die in de 16e tot en met de 18e eeuw in zwang waren, en wel tijdens een wandeling langs schilderijen. Van portretten en zelfportretten tot stadsgezichten, van schilderijen van gebouwen tot zeegezichten, stillelevens en genretafereelen, is de tentoonstelling bedoeld als een uitnodiging voor een reis in onze contreien, ten tijde van Dürer, Rembrandt of Tiepolo.

Jan van Kessel III, *Zicht op de Keizersgracht en de Westerkerk in Amsterdam*, 1669.

Welke omstandigheden kunnen de enorme bloei verklaren die de schilderkunst en -genres in deze periode kenden? Wat vertegenwoordigt het maken van een schets, een tekening en een schilderij in de denkwerelden van die tijd? En met welke blik zou de specialist Léon Gauchez, die aan de oorsprong staat van verscheidene grote verzamelingen van musea van internationale faam, de Oude Meesters hebben bekeken? : « Inspiratie treft men uitsluitend aan bij echte kunstenaars, bij hen in wie het heilig vuur brandt. Studie, de onontbeerlijke studie, en stug doorwerken ontwikkelen weliswaar hun talent of genialiteit, maar kunnen hun die niet influisteren. Je wordt geboren als kunstenaar. Je wordt nooit tot kunstenaar gemaakt », schrijft hij in 1888 in een voorwoord.

Bernaert de Rijckere, *Portret van Cécile Grammaye*, 1573.

Frans Rijckhals, *Vis op het strand*, 1643.

Giambattista Tiepolo, *Modello voor de Apotheose van San Gaetano Thiene*, midden 18e eeuw

Tentoongestelde kunstenaars:

Ludolf Backhuysen, Adriaen Fr. Boudewijns, Pieter Boel, Guillaume de Heer, Entourage de Laurent de La Hyre, Bernaert de Rijckere, Christian W.E. Dietrich, Albrecht Dürer, Jan Fyt, Hendrik Goltzius, Cornelis N. Gijsbrechts, Cornelis Lelienbergh, Bartolomeo Passerotti, Auguste Rodin, Hendrick M. Rokes dit Sorgh, Atelier de David Ryckaert III, Frans Rijckhals, Jan A. Rootius, Gerard ter Borch, Giambattista Tiepolo, Cornelis Troost, Jan van der Straet, Isaac van Duynen, Jan van Kessel III, Isaac Van Ostade, Rembrandt H. Van Rijn, Wilhelm S. von Ehrenberg

Curatoren van de tentoonstelling: Debora Arena en Thomas Cleerebaut

« De voorliefde van Tiepolo voor de gravures van Albrecht Dürer was niet vreemd aan zijn vindingrijkheid, zijn brede tekenkunst; maar wat hem vooral onderscheidt van zijn tijdgenoten, zelfs van hen die het best het clair-obscur beheersten, was zijn echtheidscultus. Hij had de moed om, buiten zijn atelier, in de open lucht, op zoek te gaan naar het correcte lichteffect dat in de vrije lucht ontstaat. »

Léon Gauchez in zijn tijdschrift *L'Art*, 1876

David Rijckaert III (Atelier) *Familiefeest*, 17e eeuw

PRAKTISCHE INFO

TreM.a - Museum voor oude kunsten

18/06 ▷ 12/09/21

Hôtel de Gaiffier d'Hestroy - Rue de Fer, 24 - 5000 Namen

T.+32 81 77 67 54 - musee.arts.anciens@province.namur.be

www.museedesartsanciens.be - www.linktr.ee/museedesartsanciens

Félicien Rops Museum - Provincie Namen

18/06 ▷ 03/10/21

Rue Fumal, 12 - 5000 Namur

T.+32 81 77 67 55 - info@museerops.be

www.museerops.be - linktr.ee/museefelicienrops - www.ropslettres.be

Open van 10 tot 18u van dinsdag tot en met zondag. In juli en augustus iedere dag open. Gratis toegang op de eerste zondag van de maand en in het weekend van de Erfgoeddagen (04/07 ; 01/08 ; 05/09 ; 11-12/09)

▷ Gecombineerd toegangsbiljet (toegang tot de twee tijdelijke tentoonstellingen + referentiecollecties) : 10 € (12 jaar +)

▷ Gecombineerd toegangsbiljet uitsluitend tot en met 12/09 te koop. Daarna geldt voor de biljetten voor het Ropsmuseum het gebruikelijke tarief. Gecombineerde biljetten blijven na aankoop geldig tot en met 03/10

Kortingen (studenten, senioren (65 ans +), groepen) : 5 €

Groepen scholieren, vrij bezoek : 1 € per leerling

Geleide bezoeken voor groepen : Door de week 40 € per gids (1 uur) + toegang. In het weekend 60 € per gids (1 uur) + toegang.

Gratis : - 12 jaar, art. 27, eerste zondag van de maand, MuseumPassMusées, ICOM

Catalogus : D. Arena, V. Carpioux, A. Carre, Th. Cleerebaut, J. DeVos, I. Goddeeris, Cl. Leblanc, C. Massin, 120 blz, 100 illustraties, Parijs, Mare & Martin – Prijs : 25€

Alle informatie over de animaties, de activiteiten en de geldende Covid-regelgevingen worden telefonisch, op de website en op onze sociale netwerken bekendgemaakt.

Tentoonstelling in partnerschap met de Gemeente Elsene, Brussel en het Museum van Elsene, Brussel

